

חוק הטיס (בתחון בתעופה האזרחית), תשל"ז-1977 *

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –

הגדרות

- "איש בתחון" – אדם שהסמיכו לכך שר המשטרה או מי ששר המשטרה הסמיך לכך;
"הפקודה" – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 י;
"חבר הג"א" – חבר הג"א כמשמעותו בחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951,² שהוענקה לו סמכות מעצר לפי סעיף 4 לפקודה;
"חומר נפץ" – כמשמעותו בחוק חמרי נפץ, תשי"ד-1954;³
"חייל" – חייל שהוענקה לו סמכות מעצר לפי סעיף 4 לפקודה;
"כלי טיס ישראלי", "כלי טיס צבאי" – כמשמעותם בחוק הטיס (עבירות ושיפוט), תשל"א-1971;⁴
"מיתקן תעופתי" – לרבות חצרים המוחזקים בידי מפעיל כלי טיס ומסופי נוסעים או מטען המצויים מחוץ לשדה תעופה או למנחת;
"מכשיר עזר לתעופה" – מכשיר או מיתקן, אף שאינו מצוי בכלי טיס, בשדה תעופה או במנחת, והוא משמש כעזר לניווט כלי טיס בטיסה, לגישה שלו או לקשר אחר;
"מפעיל" –
- (1) לענין כלי טיס – לרבות בעלו, שוכרו או המטיס אותו;
  - (2) לענין מנחת – בעל רשיון למנחת לפי חוק הטיס, 1927,⁵ או מי שנתמנה כדין כמפעיל מכוח החוק האמור או תקנות על פיו;
- "שדה תעופה", "מנחת" – כמשמעותם בחוק הטיס, 1927;
"השר" – שר התחבורה.

פרק ב': הוראות בתחון

2. השר רשאי להורות למפעיל כלי טיס לנקוט אמצעים לבטחון של הולכת בני אדם או הרבלת טובין בכלי הטיס, לרבות אמצעים הנוגעים להימצאות בני אדם או טובין בסביבת כלי הטיס או הנוגעים לציוד שבו או לתיקונים ולשינויים שיבוצעו במבנהו, הכל כפי שיפרט בהוראה.

הוראות בתחון
למפעיל כלי טיס

3. השר רשאי להורות למפעיל מנחת ולמנהל מיתקן תעופתי לנקוט אמצעים שיפורטו בהוראה לבטחונם של אלה:

הוראות בתחון
למפעיל מנחת
למנהל מיתקן
ועופתי

(1) המנחת או המיתקן התעופתי וכל חלק מהם;

(2) כלי טיס המצויים או העשויים להימצא במנחת או במיתקן התעופתי;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באדר תשל"ז (15 במרס 1977); הצעת החוק וריברי הסבר פורסמו בה"ח 1273, תשל"ז, עמ' 69.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

2 ס"ח תשי"א, עמ' 78.

3 ס"ח תשי"ד, עמ' 64.

4 ס"ח תשל"א, עמ' 80.

5 חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2551; ע"ר 1939, תוס' 2, עמ' 569; ס"ח תשי"י, עמ' 63; תשל"ב, עמ' 148.

(3) בני אדם או טובין המצויים או העשויים להימצא במנחת או במיתקן התעופתי.

4. הוראה לפי סעיפים 2 או 3 יכול שתהיה כללית, לפי סוגים או אישית.

דרכי מתן
ההוראות

5. לא יוליך מפעיל כלי טיס אדם בכלי הטיס ולא יוביל בו טובין, ולא יפעיל מפעיל מנחת את המנחת ומנהל מיתקן תעופתי את המיתקן התעופתי, אלא אם ננקטו בכלי הטיס, במנחת או במיתקן התעופתי, לפי הענין, האמצעים שניתנה עליהם הוראה לפי סעיפים 2 או 3.

חובת נקיטת
אמצעי בטחון

6. (א) ראה השר שהדבר חיוני לבטחון התעופה האזרחית, רשאי הוא בהוראה להסמיך מנהל שדה תעופה או להורות למפעיל מנחת לגבות אמצעי בטחון במקרקעין הסמוכים לשדה התעופה או למנחת, הכל כפי שיפורט בהוראה.

(ב) הוראה כאמור בסעיף קטן (א) יכול שתהיה כללית או לסוגים של שדות תעופה או מנחתים או לשדה תעופה או מנחת פלוני.

(ג) הוראה כאמור בסעיף קטן (א) שניתנה לגבי שדה תעופה או מנחת פלוני תומצא ככל האפשר גם לבעל המקרקעין שההוראה חלה עליהם או למחזיק בהם; הודעה על מתן ההוראה תפורסם ברשומות, ובה ציון שדה התעופה או המנחת שלגביו ניתנה ההוראה, מקום ההפקדה של מפה או מסמך אחר המתארים את גבולות המקרקעין שההוראה חלה עליהם והשעות שבהן ניתן לעיין במפה או במסמך האמור.

(ד) מנהל שדה תעופה או מפעיל מנחת ומי שפועל מטעמם רשאים, לשם ביצוע הוראה לפי סעיף קטן (א), להיכנס למקרקעין שההוראה חלה עליהם ולגבות את האמצעים הסבירים לביצועה, לרבות הצבת מכשירים וציוד אחר במקרקעין וגידורם.

(ה) לענין סעיף זה, אמצעי בטחון הם אמצעים הנועדים לבטחונם של שדה התעופה או המנחת, של כלי הטיס המצויים או העשויים להימצא בהם או של בני אדם או טובין המצויים או העשויים להימצא בהם.

(ו) סעיף זה יחול לגבי מכשיר עזר לתעופה ולגבי האחראי על הפעלתו, בשינויים המחוייבים.

(ז) הוראה את עצמו נפגע על ידי הוראה שניתנה לפי סעיף זה לגבי שדה תעופה פלוני, לגבי מנחת פלוני או לגבי מכשיר עזר לתעופה פלוני, רשאי לערער עליה לפני ועדת ערעור שהוקמה לפי הפרק החמישי לחוק להסדר תפיסת מקרקעין בשעת-חירום, תש"י-1949⁶, והפרק האמור יחול על הערעור בתיאומים אלה:

- (1) בכל מקום שמדובר ברשות המוסמכת קרי "השר";
- (2) בכל מקום שמדובר בצו דיור או בצו תפיסת מקרקעין קרי "הוראה";
- (3) בכל מקום שנאמר "הדרוש לכל תכלית מן התכליות הנזכרות בסעיף 3 (ב)" קרי "החיוני לבטחון התעופה האזרחית".

(ח) ניתנה הוראה לפי סעיף קטן (א) והיתה בה הגבלה של השימוש בזכות הנלווית לבעלות במקרקעין שעליהם ניתנה ההוראה, כאמור בסעיף 3 (ד) לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943⁷, ישולמו פיצויים מאוצר המדינה כאילו הגבלות אלה הוטלו מכוח

⁶ ס"ח תשכ"ט, עמ' 226; תשל"ד, עמ' 34.

⁷ ע"ר 1943, תס" 1, עמ' 32.

הפקודה: האמורה, ולענין סעיף 12 לפקודה האמורה יבוא במקום המועד של פרסום ההודעה על הכוונה לרכוש את המקרקעין, המועד שבו פורסמה ההוראה לפי סעיף קטן (ג); תשלום הפיצויים איננו תנאי מוקדם לשימוש בסמכויות לפי סעיף קטן (ד).

אמצעי בטחון
חלק המוחזק
בידי אחר

7. היה חלק משדה תעופה, ממנחת, ממייתקן תעופתי או ממכשיר עזר לתעופה מוחזק בידי מי שאינו מנהל שדה התעופה, מפעיל המנחת, מנהל המיתקן התעופתי או האחראי על הפעלתו של מכשיר העזר לתעופה, לפי הענין, יהא מנהל שדה התעופה, האחראי על הפעלת מכשיר העזר לתעופה וכל המוסמך לנקיטת אמצעי בטחון לפי חוק זה רשאי לנקטם באותו חלק אף על פי שהוא מוחזק בידי אחרים ולנקוט אמצעים הסבירים לביצועם.

זיקוח על נקיטת
אמצעי בטחון

8. (א) השר רשאי להורות למפעיל כלי טיס, למפעיל מנחת, למנהל מיתקן תעופתי או לאחראי על הפעלתו של מכשיר עזר לתעופה, למסור לו כל מידע המצוי ברשותם בדבר אמצעי הבטחון שהם נקטו או נוקטים, כדי לוודא אם ליתן הוראות כאמור בסעיפים 2 או 3, או כדי לבדוק אם נתקיימו הוראות חוק זה והתקנות על פיו.

(ב) איש בטחון או שוטר רשאי להיכנס לכלי טיס, למנחת, למיתקן תעופתי ולמקרקעין שניתנה עליהם הוראה לפי סעיף 6 ולכל מבנה או מיתקן בהם, ולערוך בהם חיפוש, הכל כדי לבדוק אם נתקיימו הוראות חוק זה והתקנות על פיו.

(ג) ראה איש בטחון או שוטר שבתנועתו של כלי טיס על פני הקרקע, בהמראתו או בנחיתתו יש משום סיכון לבטחון התעופה האזרחית או שלא נתקיימה בכלי הטיס הוראה מהוראות לפי פרק זה, רשאי הוא, בתיאום עם יחידת הפיקוח על התעבורה האווירית הנוגעת לענין, לנקוט אמצעים הדרושים כדי לעצור את כלי הטיס או לאסור את המראתו או נחיתתו, הכל כשאינן בכך משום סיכון לבטיחות הטיסה.

(ד) על כניסת איש בטחון או שוטר ועל חיפוש, כאמור בסעיף קטן (ב), יחולו הוראות סעיפים 26 עד 29 לפקודה, בשינויים המחוייבים.

פרק ג': סמכויות חיפוש, זיהוי וביצוע

סמכויות עזר

9. (א) כל אחד מהמנויים בסעיף 10 רשאי לערוך חיפוש —

(1) בכליו או על גופו של אדם או בכלי רכב אגב כניסת האדם או כלי הרכב

לשדה תעופה, למנחת או למיתקן תעופתי או אגב שהייתם שם;

(2) בכליו או על גופו של אדם לפני עלייתו לכלי טיס, אגב שהייתו בכלי טיס

או בסמוך לירידתו ממנו;

(3) במטען ובטובין אחרים לפני הכנסתם לשדה תעופה, למנחת או למיתקן

תעופתי, לפני העלאתם לכלי טיס, בסמוך להורדתם מכלי טיס, או אגב

הימצאם בכל אלה;

(4) בכלי טיס אגב כניסתו לשדה תעופה או למנחת או בעת שהייתו בהם —

אם החיפוש דרוש, לדעתו, כדי לשמור על בטחון הציבור או אם יש לו חשד שהאדם נושא

עמו שלא כדין כלי נשק או חומר נפץ או שבכלי הרכב, בכלי הטיס, במטען או בטובין

האחרים נמצאים כלי נשק או חומר נפץ שלא כדין.

(ב) כל אחד מהמנויים בסעיף 10 רשאי לדרוש מאדם המצוי בשדה תעופה, במנחת

או במיתקן תעופתי להזדהות לפניו.

(ג) סירב אדם שיערך בכליו, על גופו, במטען או בטובין אחרים חיפוש בנסיבות המפורטות בסעיף קטן (א) בידי המוסמך לכך, או סירב להזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי המוסמך לעריכת החיפוש או לדרישת ההזדהות, בלי שייגרע מסמכותו לבצע את החיפוש על אף הסירוב –

(1) למנוע מאותו אדם את הכניסה לשדה התעופה, למנחת, למיתקן התעופתי או לכלי הטיס או את יציאתו ממקומות אלה, או את הכנסתם של המטען או הטובין האחרים אליהם או את הוצאתם מהם, לפי הענין;

(2) להוציא מהמקומות האמורים את האדם או את המטען או את הטובין האחרים, לפי הענין.

(ד) לענין סעיף זה דין מקרקעין שניתנה עליהם הוראה לפי סעיף 6 כדין שדה תעופה או מנחת, לפי הענין.

הרשאים לערוך חיפוש

10. (א) אלה הרשאים לערוך חיפוש כאמור בסעיף 9:

(1) איש בטחון;

(2) שוטר;

(3) חייל;

(4) חבר הג"א.

(ב) במילוי תפקידו לפי פרק זה יציג איש בטחון על פי דרישה תעודה המעידה על תפקידו שניתנה מאת שר המשטרה או ממי ששר המשטרה הסמיך לכך.

תחולת הפקודה

11. (א) הסמכויות של שוטר לפי הפקודה לענין תפיסת חפץ שנתגלה אגב חיפוש לפי חוק זה יהיו גם לאיש בטחון, לחייל ולחבר הג"א הרשאים לערוך חיפוש כאמור בסעיף 9, והוראות הפרק הרביעי לפקודה יחולו על החפץ הנתפס, בשינויים המחוייבים.

(ב) הפרק החמישי לפקודה יחול על חיפוש ותפיסה לפי חוק זה כאילו נערכו לפי הפקודה.

פרק ד' : תובנות מפעיל כלי טיס

איטורי הולכה והובלה

12. (א) מפעיל כלי טיס –

(1) לא יוליך בכלי הטיס אדם שאינו מסכים שיבוצע בכליו או על גופו חיפוש כאמור בסעיף 9;

(2) לא יוביל בכלי הטיס מטען או טובין אחרים אם מי שהמטען או הטובין בשליטתו אותה שעה אינו מסכים שיבוצע בהם חיפוש כאמור בסעיף 9;

(3) לא יוליך בכלי הטיס אדם אם אמצעי החיפוש שעל המפעיל לקיימם בשדה התעופה, במנחת או במיתקן התעופתי, לפי ההוראות שניתנו למפעיל לפי פרק ב', אינם מאפשרים למעשה את ביצועו של החיפוש באותו מקרה;

(4) לא יוביל בכלי הטיס מטען או טובין אחרים אם הם אינם ניתנים למעשה לבדיקה באמצעי החיפוש שעל המפעיל לקיימם בשדה התעופה, במנחת או במיתקן התעופתי לפי ההוראות שניתנו למפעיל לפי פרק ב'.

(ב) מפעיל כלי טיס רשאי לסרב להוליך בכלי הטיס אדם ולהוביל בו מטען או טובין אחרים אם בנסיבות הענין יש מקום לחשד שבאותה הולכה או הובלה יש משום סיכון בטחון הציבור.

13. (א) כל הרוכש ממפעיל כלי טיס זכות לתובלה אוירית של בני אדם, מטען או טובין אחרים, ייחשב כאילו הסכים לכך שזכותו של המפעיל היא לסרב לבצע את התובלה בנסיבות כאמור בסעיף 12.

(ב) סעיף זה יחול, בנוסף למפעילים של כלי טיס שעליהם הוא חל לפי סעיף 22, גם על מפעיל כלי טיס שאינו כלי טיס ישראלי, אם הטיסה המוסכמת כוללת נחיתה או המראה בישראל.

(ג) לענין סעיף זה, "זכות לתובלה אוירית" — לרבות שכירות של כלי הטיס, כולו או מקצתו, לתובלה של בני אדם, מטען או טובין אחרים.

פרק ה': איסור נשיאת כלי נשק וחמרי נפץ

14. לא ישא אדם על גופו, בכליו, במטענו או בטובין אחרים שלו או של אחרים ולא יחזיק במקום אחר או בכל דרך אחרת כלי נשק או חמרי נפץ —

(1) בכלי טיס;

(2) בשדה תעופה, במנחת או במיתקן תעופתי;

(3) במקרקעין שניחנה עליהם הוראה לפי סעיף 6;

(4) במכשיר עזר לתעופה.

15. (א) סעיף 14 לא יחול על —

(1) איש בטחון, שוטר, חייל או חבר הג"א המורשים או הנדרשים כדין לשאת בחוקף תפקידם כלי נשק או חמרי נפץ במקומות המפורטים בסעיף 14 לפי כללים שקבע שר התחבורה;

(2) אדם המוביל כלי נשק או חמרי נפץ בכלי טיס, אם הם אינם מצויים בהישג ידו בזמן הטיסה והוא הודיע מראש על כך למפעיל כלי הטיס, והמפעיל הסכים לתובלה כאמור;

(3) אדם הנושא כלי נשק או חמרי נפץ בשטח שדה תעופה, מנחת או מיתקן תעופתי, והוא הודיע מראש על כך למנהל שדה התעופה, למפעיל המנחת או למנהל המיתקן התעופתי והם הסכימו לנשיאתם.

(ב) כללים לפי סעיף קטן (א) אינם טעונים פרסום ברשומות.

(ג) הממשלה רשאית לקבוע סוגים נוספים של בני אדם שעליהם לא יחול סעיף 14; קביעה כאמור אינה טעונה פרסום ברשומות.

פרק ו': הוראות שונות

16. (א) העובר על הוראות סעיפים 5 או 12 (א), או מוסר מידע כאמור בסעיף 8 (א) שהוא יודע או חייב לדעת שהוא כוזב, דינו — מאסר שלוש שנים או קנס 250,000 לירות.

(ב) מי שנדרש למסור מידע כאמור בסעיף 8 (א) והוא סירב או נמנע למסרו, דינו — מאסר שנה או קנס 100,000 לירות.

(ג) העובר על הוראות סעיף 14, דינו — מאסר שלוש שנים או קנס 100,000 לירות.

(ד) המפריע במתכוון לאיש בטחון, לשוטר, לחייל או לאיש הג"א, או למי שפועל כדין לפי סעיף 6 (ד) או (ו) בביצוע צו לפי סעיף 6 (א), במילוי תפקידיהם לפי חוק זה, דינו – מאסר שנתיים או קנס 100,000 לירות.

(ה) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר שיטיל –

(1) לבטל רשיון להפעלת כלי טיס שניתן לנשפט לפי סעיף 2 לחוק רישוי שירותי התעופה, תשכ"ג–1963⁸, להתלותו לתקופה שיקבע, לשנות את תנאיו או לפסול את הנשפט מלקבל רשיון כאמור;

(2) לבטל רשיון מנחת שניתן לנשפט לפי סעיף 9 לחוק הטיס, 1927, להתלותו לתקופה שיקבע, לשנות את תנאיו או לפסול את הנשפט מלקבל רשיון כאמור;

(3) לבטל רשיון עובד טיס שניתן לנשפט לפי חוק הטיס, 1927, והתקנות על פיו, להתלותו לתקופה שיקבע, לשנותו, או לפסול את הנשפט מלקבל רשיון כאמור.

17. (א) היה לשר חשד סביר שאדם עבר עבירה לפי סעיף 16, רשאי הוא להתלות רשיון שניתן לאותו אדם לפי אחד החיקוקים המפורטים בסעיף 16 (ה) או להשהות את הדין בבקשה שהגיש האדם למתן רשיון כאמור; ההתליה או ההשהיה יהיו בטלות אם לא הוגש תוך שלושה חדשים מתחילתן כתב אישום על העבירה ששימשה עילה להן; הוגש כתב האישום תוך אותה תקופה, תוארך ההתליה או ההשהיה עד למועד שבו אין עוד ערעור בהליכים לפי כתב האישום, זולת אם בית המשפט יחליט אחרת.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) איננו גורע מסמכותו של השר לבטל את ההתליה או ההשהיה לפני המועדים שנקבעו בו.

18. הסמכויות והחובות לפי חוק זה אינן גורעות מסמכויות וחובות לפי דינים אחרים. שמירת דינים

19. איש בטחון, שוטר, חייל, חבר הג"א, מנהל שדה תעופה, מפעיל מנחת, מפעיל מיתקן תעופתי, מפעיל כלי טיס האחראי על הפעלת מכשיר עזר לתעופה לא יישא באחריות פלילית או אזרחית על מעשה שנעשה לגבי אדם פלוני בהתאם לאמור בחוק זה. חסינות

20. חוק זה לא יחול על כלי טיס צבאי. פייג לתחולה

21. השר רשאי לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה לעובד ציבורי, למעט הסמכויות להתקין תקנות בנות הוצא תחיקתי והסמכויות לפי סעיף 17. אצילת סמכויות

22. (א) כל הוראה בחוק זה או בתקנות על פיו בדבר – תחולה מחוץ לישראל

(1) כלי טיס – תחול על כלי טיס ישראלי בכל מקום שהוא ועל כלי טיס אחר כל עוד הוא נמצא בישראל, ועל מפעיליהם של אלה;

(2) מיתקן תעופתי – תחול גם על מיתקן תעופתי כאמור המצוי מחוץ לישראל אם הוא מוחזק או מנוהל בידי מפעיל ישראלי.

⁸ ס"ח תשכ"ג, עמ' 104.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), רשאי השר ליתן למפעיל כלי טיס שאיגו כלי טיס ישראלי הוראות לגבי טיסה לישראל או ממנה כאילו כלי הטיס היה כלי טיס ישראלי.

23. בסעיף 2 (ב) לחוק דיני עונשין (עבירות חוץ) [נוסח משולב], תשל"ג-1973, אחר פסקה (12) יבוא:
" (13) חוק הטיס (בטחון בתעופה האזרחית), תשל"ז-1977."

תיקון חוק
דיני העונשין
(עבירות חוץ)

24. בחוק סמכויות חיפוש בשעת-חירום (הוראת שעה), תשכ"ט-1969 –
(1) בסעיף 1, הגדרות "מנחת" ו"שדה תעופה" – יימחקו;
(2) בסעיף 2 (א) –

תיקון חוק
סמכויות חיפוש
בשעת חירום

(א) בפסקה (1), המלים "בשדה תעופה או במנחת" – יימחקו;
(ב) פסקה (2) – בטלה;
(ג) בפסקה (5), המלים "בכלי טיס" – יימחקו.

25. הממשלה תקבע ענינים שבהם יתייעץ השר, בכואו להשתמש בסמכויותיו לפי חוק זה, עם ראש הממשלה או מי שהוא מינה לכך או עם שר הבטחון או מי שהוא מינה לכך; קביעה כאמור אינה טעונה פרסום ברשומות.

חובת התייעצות

26. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

27. (א) הוראות בענינים שפרק ב' דן בהם, אשר ניתנו מכוח חוק רישוי שירותי התעו-פה, תשכ"ג-1963, לפני תחילתו של חוק זה, בין כתנאי לרשיון ובין בדרך אחרת, רואים אותן מיום תחילתו של חוק זה כאילו ניתנו מכוח הסמכויות שבפרק ב'.

הוראות מעבר

(ב) כל עוד לא החליטה הממשלה לפי סעיף 25 רשאי השר לקבוע כללים לפי סעיף 15 (א), ובלבד שתקפם יפקע לא יאוחר משלושה חדשים מיום תחילתו של חוק זה.

גד יעקבי
שר התחבורה

יצחק רבין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

9 ס"ח תשלי"ג, עמ' 36.